

Чапля Павло Вікторович

*аспірант кафедри обліку та аудиту
економічного факультету*

Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Chaplia Pavlo

Postgraduate Student of the Department of Accounting and Auditing

Faculty of Economics

Taras Shevchenko National University of Kyiv

DOI: 10.25313/2520-2294-2024-2-9661

ОСОБЛИВОСТІ ВІДКРИТТЯ ЕЛЕКТРОННИХ ГАМАНЦІВ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ РОЗРАХУНКІВ З ЕЛЕКТРОННИМИ ГРОШИМА СУБ'ЄКТАМИ ГОСПОДАРЮВАННЯ В УКРАЇНІ

FEATURES OF OPENING ELECTRONIC WALLETS AND ORGANIZING PAYMENTS WITH ELECTRONIC MONEY BY BUSINESS ENTITIES IN UKRAINE

Анотація. Стаття присвячена дослідженню особливостей відкриття та використання електронних гаманців суб'єктами господарювання в Україні, особливостей організації облікових процесів руху електронних грошей суб'єктами господарювання. У зв'язку із розширенням можливостей використання електронних платежів у діяльності суб'єктів господарювання виникає необхідність розробки дієвого інструментарію управління процесом їх використання, взаємодії з емітентами електронних грошей, зокрема щодо питання відкриття та застосування електронних гаманців. Ці процеси розглядаються у статті передусім з точки зору їх законодавчого регулювання, що визначає особливості надання платіжних послуг емітентами електронних грошей, зокрема процедури відкриття та закриття, обслуговування електронних гаманців, створених для обліку електронних грошей та електронних платежів суб'єктів господарювання. У статті відображено ключові нормативні вимоги щодо відкриття електронних гаманців, вимоги до емітентів електронних грошей, особливості організації співпраці надавачів платіжних послуг щодо обслуговування електронних гаманців та електронних платежів, вимоги до суб'єктів господарювання, які здійснюють операцій з такими грошима.

Також стаття розкриває ключові аспекти інтеграції електронних гаманців у фінансову діяльність підприємств, включаючи правила реєстрації, аутентифікації та інтеграції електронних гаманців з обліковою системою та програмним забезпеченням, що застосовуються суб'єктом господарювання. У статті наведено рекомендації з ефективного управління електронними гаманцями для забезпечення стабільності та безпеки фінансових операцій у цифровому середовищі в межах операцій з електронними грошима, інформація про які зберігається на електронних гаманцях таких суб'єктів господарювання, наведено рекомендації щодо організації обліку та контролю здійснених операцій з електронними грошима суб'єктами господарювання.

Ключові слова: бухгалтерський облік, електронні гроші, електронний гаманець, електронні платежі.

Summary. The article is aimed at studying the peculiarities of opening and using electronic wallets by business entities in Ukraine, and the peculiarities of organizing accounting processes for electronic money flows by business entities. Due to the expansion of the possibilities of using electronic payments in the activities of business entities, there is a need to develop effective tools for managing the process of their use, interaction with issuers of electronic money, in particular, with regard to the issue of opening and using electronic wallets. The article examines these processes primarily from the perspective of their legislative regulation, which determines the specifics of payment services provided by e-money issuers, in particular, the procedures for opening and closing, and servicing e-wallets created to account for e-money and electronic payments of business entities. The article reflects the key regulatory requirements for opening electronic wallets, requirements for issuers of electronic money, peculiarities of organizing cooperation between payment service providers for servicing electronic wallets and electronic payments and business entities that carry out transactions with such money.

The article also covers key aspects of integrating electronic wallets into the financial activities of enterprises, including the rules for registering, authenticating and integrating electronic wallets with the accounting system and software used by the

business entity. The article provides recommendations for effective management of electronic wallets to ensure stability and security of financial transactions in the digital environment within the framework of electronic money transactions, information on which is stored on electronic wallets of such business entities, and also provides recommendations on the organization of accounting and control for transactions with electronic money by business entities.

Key words: accounting, electronic money, electronic wallet, electronic payments.

Постановка проблеми. Електронні гаманці стали необхідним інструментом у сучасному світі цифрових технологій та фінансових операцій. Вони відкривають перед суб'єктами господарювання безліч можливостей, спрощуючи та прискорюючи процеси розрахунків, забезпечуючи зручність і безпеку операцій. Використання електронних гаманців стає не лише потребою, а й стратегічним кроком для підприємств будь-якого масштабу та сфери діяльності. Проте використання електронних гаманців також вимагає від підприємств уважності та розуміння специфіки їх використання та регулювання.

Україна, як і багато інших країн, активно розвивається у цифровому просторі, пристосовуючись до вимог глобальних трендів, зокрема розширює допустимі межі використання електронних грошей та електронних гаманців в розрахунках суб'єктів господарювання. Законодавчі зміни, які впроваджує український уряд, значно розширюють межі використання електронних грошей та суттєво перебудовують систему електронних та безготівкових платежів в Україні. Електронні платіжні засоби прирівнюються до звичайних грошових коштів та в повній мірі можуть бути використаними вітчизняними підприємствами у своїх платежах, можуть зберігатися та накопичуватися на електронних гаманцях підприємств, що створює нові процеси на підприємстві, які потребують відображення в обліку. Суб'єктам господарювання необхідно якісно організувати облік таких процесів, щоб забезпечити ефективне використання електронних грошей та уникнути помилок і зловживань при обліку операцій з електронним грошима.

Перед суб'єктами господарювання виникають певні виклики та питання щодо особливостей використання електронних гаманців та організації обліку електронних грошей, що потребує ретельного вивчення та аналізу національного законодавства, дослідження досвіду вітчизняних та іноземних підприємств. Вкрай важливо визначити ключові організаційні та правові аспекти інтеграції електронних гаманців у фінансову діяльність підприємств, а також сформулювати рекомендації з ефективного управління цими інструментами для досягнення оптимальних результатів та забезпечення безпеки фінансових операцій.

Крім того, суб'єктам господарювання необхідно організувати систему ефективного внутрішнього контролю за платіжними процесами, включаючи виявлення та запобігання помилок та зловживань.

Таким чином, розробка ефективних стратегій та методів контролю за електронними платежами стає актуальною задачею для підприємств у забезпеченні стабільності та успішності їхньої фінансової діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Особливості обліку, аналізу та контролю електронних грошових коштів досліджують у своїй наукових працях такі автори: Гриценко С [1], Легенчук С.Ф. [2], Мокієнко Т. [3], Муравський В. [4], Міщенко В. [14], Семенець А. [10], Ткаченко С. [15], Талджи З. [16], Фартушняк Р. [11] та інші. Однак, малодослідженими з боку вітчизняних науковців є нові облікові аспекти щодо електронних грошей, що виникають в процесі реформування національної платіжної системи та можливостей використання електронних платежів в розрахунках суб'єктів господарювання, особливості організації облікових процесів щодо транзакцій з електронними грошима, у зв'язку із змінами національного законодавства та вдосконалення інформаційних технологій.

Метою статті є визначити основні виклики, з якими стикаються суб'єкти господарювання при першій взаємодії з електронним грошима, зокрема при відкритті електронних гаманців, та надати рекомендації щодо організації процедури здійснення електронних платежів та організації обліку та контролю за операціями з електронними грошима на підприємстві.

Виклад основного матеріалу. Першим етапом організації електронних платежів суб'єктом господарювання є відкриття відповідного рахунку в системі надавача платіжних послуг — електронного гаманця. Відповідно до національного законодавства, «електронний гаманець — це обліковий запис для обліку, зберігання електронних грошей та здійснення операцій з ними» [9]. Такі облікові записи можуть формуватися як для фізичних, так і для юридичних осіб, для внутрішніх технічних потреб емітента, для посередників в операціях з електронними грошима. Електронний гаманець, який відкривається для обліку електронних грошей юридичних осіб, називається «електронним гаманцем користувача» [8] та має певні особливості їх застосування.

Особа, яка реалізовує послуги щодо зберігання електронних грошей та забезпечує здійснення електронних платежів суб'єкта господарювання, є емітентом електронних грошей. Емітентами електронних грошей можуть бути тільки юридичні особи, які мають ліцензію від НБУ на надання платіжних послуг щодо електронних коштів, у тому

числі випуску та виконання платіжних операцій, а також обслуговування електронних гаманців. Діяльність таких осіб регулює Національний банк України (НБУ) [8].

В Україні такими емітентами можуть бути:

- банки;
- установи електронних грошей — небанківські установи, які мають ліцензію від НБУ на надання платіжних послуг, пов'язаних із випуском, обігом та виконанням операцій з електронними грошима;
- філії іноземних платіжних установ.

Емітентом електронних грошей може виступати й сам Національний банк, зокрема вже прийняті нормативні акти, що регулюють випуск електронних грошей, визначають окремий вид електронних грошових одиниць — «цифрові гроші Національного банку України», які повинні стати цифровим аналогом української гривні та емісію яких зможе здійснювати виключно центральний банк держави [9]. Фактично «цифрові гроші» ще перебувають в процесі розробки, проте в майбутньому впровадження таких грошових одиниць потребуватиме реформування та вдосконалення вітчизняного законодавства, яке регулює бухгалтерський облік суб'єктів господарювання, що створюватиме нові питання та виклики для підприємств.

Окремим суб'єктом надання платіжних послуг з електронними грошима є комерційні агенти — надавачі платіжних послуг, які діють від імені та на користь емітента. Вони виконують функції посередника між суб'єктом господарювання та емітентом, у тому числі можуть здійснювати такі дії: розповсюдження електронних грошей, обмін електронних грошей емітента на електронні гроші інших емітентів, організують взаємодію емітента та потенційного клієнта тощо [8]. Комерційними агентами можуть бути лише особи, які зареєстровані у відповідному реєстрі НБУ. Емітент, у свою чергу, зобов'язаний інформувати НБУ про залучення тих чи інших агентів у своїй діяльності.

Взаємодія суб'єкта господарювання з емітентом електронних послуг або комерційним агентом здійснюється на основі договору про надання платіжних послуг. Відповідно до постанови НБУ, яка регулює випуск електронних грошей, перед укладенням договору емітент зобов'язаний надати користувачу на безоплатній основі інформацію про умови надання цієї платіжної послуги. Ця інформація повинна бути розміщена на веб-сайтах або сторінках в соціальних мережах емітента або комерційного агента, включаючи дані про адресу, номери телефонів, адресу електронної пошти та інші засоби зв'язку для контакту. Також вона має включати умови відкриття, закриття, обслуговування та використання електронних гаманців користувачами, тарифи та процедури платіжних операцій з електронними грошима, умови випус-

ку та погашення електронних грошей, комісійні винагороди, оплату за погашення електронних грошей та інші витрати, що можуть виникнути при наданні послуг, процедуру обміну готівкових та безготівкових коштів на електронні гроші та навпаки, а також іншу інформацію, пов'язану з умовами надання платіжних послуг з обслуговування електронного гаманця та виконання платіжних операцій з електронними грошима для клієнта [8].

Договір оформлюється в письмовій формі, може бути представлений як у паперовому, так і у електронному вигляді. Договір створюється у довільній формі, із зазначенням усіх обов'язкових реквізитів визначеним законодавством. Шаблон договору емітент зобов'язаний розмістити у вільному доступі на власному сайті або іншому доступному для потенційного клієнта місці [8].

Таким чином, суб'єкт господарювання перед укладенням договору з емітентом електронних грошей має можливість ознайомитися з умовами надання платіжних послуг, отримати основну інформацію про емітента, ознайомитися зі стандартним текстом договору, який укладається з емітентом. На основі доступної інформації суб'єкт господарювання може дослідити ринок, визначити оптимальні умови та тарифи користування електронним гаманцем, прийняти рішення про доцільність відкриття електронного гаманця у конкретного емітента електронних грошей.

Оскільки електронні гаманці прирівнюються до рахунків суб'єктів господарювання, вони підлягають реєстрації в податкових органах. Про факт відкриття або закриття електронного гаманця юридичній особі емітент електронних грошей повідомляє контролюючі органи. Здійснення операцій за електронним гаманцем суб'єкта господарювання можливе лише після отримання повідомлення від Державної податкової служби про взяття гаманця на облік [8].

Відповідно до змін національного законодавства, які стали чинними в 2023 та 2024 роках, відтепер підприємства можуть не лише отримувати електронні грошові кошти від покупців — фізичних осіб, а й використовувати їх для здійснення власних платежів, отримувати електронні гроші як плату за власні товари та послуги від інших юридичних осіб. Це визначає формування на підприємстві нових облікових та управлінських процесів, які потребують відповідного контролю.

Ефективна організація розрахунків за допомогою електронних грошей на підприємстві — це ключовий аспект сучасного бізнесу. Перш за все, необхідно вибрати найбільш підходящу платіжну систему, враховуючи її комісійні відрахування, швидкість, безпеку операцій та іншу доступну інформацію, яку відповідно до законодавства, повинні публікувати емітенти електронних грошей, що описано в статті вище.

Крім того, важливо враховувати швидкість обробки та проведення платежів та рівень безпеки операцій. Підприємство повинно бути впевненим, що платіжна система використовує найсучасніші технології для захисту конфіденційної інформації та запобігання шахрайству.

Задля забезпечення ефективного управління рухом електронних коштів на електронних гаманцях важливо інтегрувати вибрану систему з бухгалтерською, щоб автоматизувати або оптимізувати відображення в обліку та зберігання даних про здійснені операції, тому при виборі платіжної системи електронних грошей слід звернути увагу на можливість її інтеграції з існуючими бухгалтерськими програмами або сервісами. Деякі платіжні системи мають можливість зв'язати їх з бухгалтерськими програмами, що може дозволити передавати фінансові дані про платіжні транзакції безпосередньо до бухгалтерської системи без необхідності ручного введення даних. Після оптимізації процедури введення інформації про здійснені транзакції з електронними грошима в облікову систему підприємства необхідно провести тестування та налагодження інтеграції, щоб переконатися, що інформація про такі процеси відображається коректно у бухгалтерській програмі, та уникнути можливих помилок та зловживань.

Загалом, успішна інтеграція платіжної системи з бухгалтерською забезпечить автоматизацію процесів обробки фінансової інформації, що дозволить підприємству ефективно вести бухгалтерський облік та аналізувати свою фінансову діяльність.

Також важливим етапом організації ефективної системи розрахунків за допомогою електронних

грошей є навчання персоналу про те, як взаємодіяти з електронним гаманцем та організувати електронні платежі. Навчання персоналу повинно включати інструктаж щодо основних принципів та процедур використання електронних платіжних систем, що включає в себе ознайомлення з інтерфейсом користувача, процесом проведення платежів, а також правилами та процедурами безпеки; тренінги з питань безпеки та захисту інформації, оскільки відповідальний персонал повинен бути ознайомлений з основними загрозами та ризиками, пов'язаними з використанням електронних платіжних систем, а також з методами запобігання їм; ознайомлення відповідального персоналу з законодавчим регулюванням операцій з електронним грошима, щоб уникнути неправомірного застосування таких коштів.

Крім того, слід періодично оновлювати знання персоналу з питань використання та безпеки електронних платіжних систем шляхом проведення додаткових тренінгів, у випадку введення нових відмінних функцій чи змін у правилах та процедурах використання системи або суттєвих змін у законодавстві щодо електронних платіжних систем, електронних гаманців та електронних грошей, особливостей їх застосування суб'єктами господарювання.

Використання на підприємстві електронних грошей як платіжних засобів потребує впровадження на підприємстві ефективної системи контролю за такими операціями та їх відображенням в обліку суб'єкта господарювання [14]. Впровадження системи контролю повинно здійснюватися поетапно

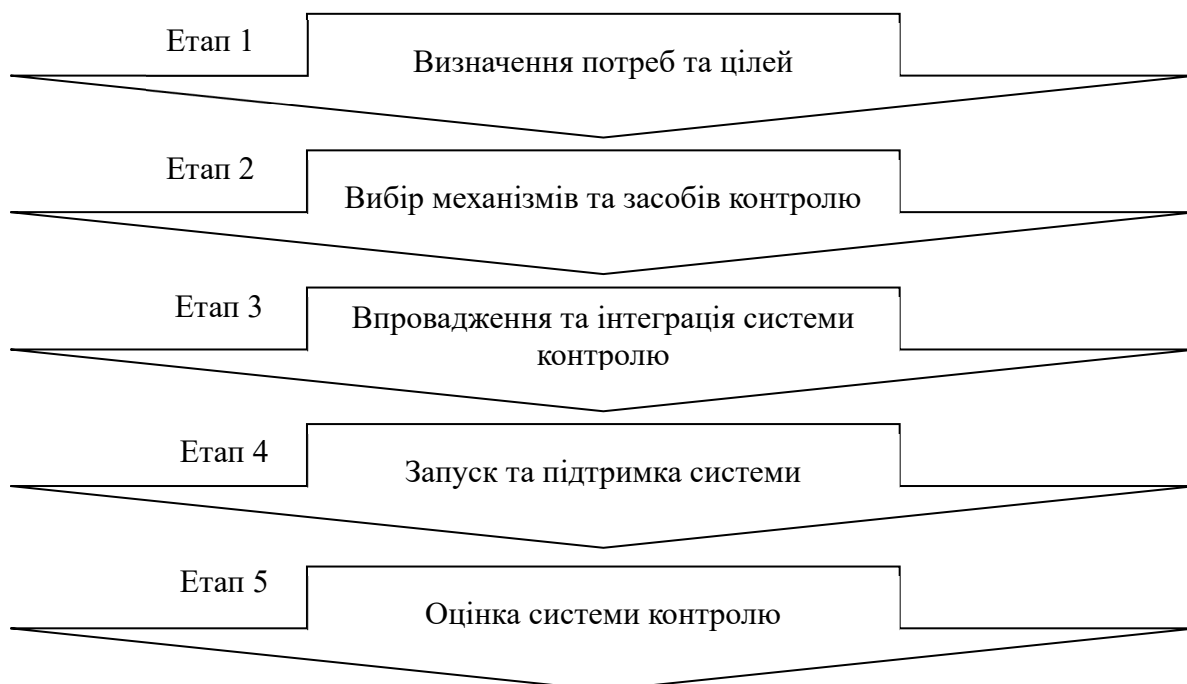

Рис. 1. Схема впровадження на підприємстві системи контролю за електронними платежами
Джерело: розроблено автором

та враховувати специфіку діяльності підприємства та обсяги запланованих операцій з електронним грошима. Схематично процедура розробки та реалізації системи контролю наведено на рисунку 1.

Першим етапом побудови системи контролю за здійснюваними електронними платежами є визначення потреб підприємства та цілей, які ставляться перед системою контролю. Необхідно визначити потенційний ступінь використання інструментів електронних грошей, обсяги платежів, які планує отримувати та здійснювати суб'єкт господарювання. Важливо встановити конкретні цілі, які потрібно досягти за допомогою системи контролю за електронними платежами, такі як зменшення шахрайства, оптимізація витрат, покращення обліку тощо. Чітке розуміння цілей, які прагне досягти підприємство впроваджуючи систему контролю, дозволить вибрати оптимальні механізми контролю, які якісно виконуватимуть поставлені завдання та потребуватимуть оптимальних витрат з боку підприємства.

Після визначення масштабів застосування електронних платежів підприємством та визначення цілей, які ставляться перед системою контролю, необхідно проаналізувати та вибрати механізми контролю та програмні рішення, які можуть бути застосованими задля вирішення потреб підприємства.

Механізми контролю, які можуть бути використані на підприємстві, такі:

- автоматизовані системи моніторингу — спеціалізовані програмні засоби для моніторингу операцій з електронними грошима, виявлення підозрілих або нестандартних трансакцій;
- технічні засоби захисту — використання технічних засобів захисту, таких як шифрування даних, двофакторна аутентифікація та антивірусне програмне забезпечення, для запобігання несанкціонованому доступу та шахрайству;
- внутрішня політика підприємства — розробка на підприємстві внутрішніх правил та інструкцій, які регулюють процеси виконання електронних платежів та забезпечують захист даних від шахраїв;
- аудит та перевірка — проведення регулярних внутрішніх аудитів операцій з електронними грошима для перевірки дотримання внутрішніх процедур та виявлення можливих порушень;
- звітування — розробка звітів про операції з електронними грошима для внутрішнього використання.

Ступінь використання та засоби реалізації перелічених механізмів контролю залежать від конкретних цілей та можливостей підприємства. Основним фактором реалізації є використання відповідних програмних засобів, які можуть бути як програмними продуктами, що вже існують на ринку, так і створеним під конкретне підприємство.

Третім етапом є безпосереднє впровадження вибраної системи контролю на підприємстві. Цей

етап передбачає встановлення і налаштування програмного забезпечення на комп'ютерах та серверах підприємства, забезпечте інтеграції нової системи з існуючими програмними засобами підприємства, бухгалтерськими програмами та система управління відносинами з клієнтами (CRM). Важливим етапом є навчання персоналу використовувати систему контролю та доведення до працівників інструкцій та положень щодо операцій з електронними грошима, які прийняті на підприємстві, роз'яснення особливостей можливих контрольних заходів, таких як звітування, здійснення внутрішніх перевірок та аудиту. Перед запуском вкрай важливо протестувати систему, зокрема перевірити коректність роботи відібраних програмних засобів, дослідити розуміння персоналу щодо аспектів контролю, щоб переконатися, що система працює належним чином та відповідає визначеним вимогам.

Після завершення підготовчих етапів та успішного тестування, можна здійснити запуск системи контролю. Крім цього, необхідно постійно моніторити роботу системи, виявляти можливі проблеми та шляхи вдосконалення, щоб оптимізувати процеси контролю за електронними платежами, надавати технічну підтримку та навчання користувачам системи, щоб забезпечити її ефективне використання. Безперервна технічна підтримка також є важливою складовою успішної експлуатації системи контролю. Надання швидкої та компетентної допомоги у вирішенні технічних проблем допомагає уникнути перебоїв у роботі та забезпечити безперебійність платіжних операцій.

Фінальним елементом є проведення аналізу ефективності системи контролю за електронними платежами, порівняння результатів з визначеними цілями та очікуваними показниками, оцінка її ефективності. Це може включати аналіз обсягів та частоти платежів, швидкість обробки трансакцій, рівень безпеки та виявлення можливих шахрайських дій. Один з ключових етапів — це порівняння результатів зі зазначеними цілями та очікуваними показниками. Це дозволить визначити, наскільки система відповідає поставленим завданням та чи потрібні коригування.

Після аналізу результатів необхідно вжити заходів для вдосконалення системи контролю. Це може включати оновлення програмного забезпечення для підвищення рівня безпеки, розробку нових алгоритмів для виявлення помилок та зловживань, а також покращення процедур обробки та зберігання даних. Надзвичайно важливо, щоб система контролю за електронними платежами була адаптивною до змін у технологічному середовищі, законодавстві та вимогах ринку. Таким чином можна забезпечити ефективну та безпечну обробку електронних трансакцій, задовольняючи потреби користувачів та дотримуючись вимог регуляторних органів.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Таким чином, електронні гаманці та електронні гроші не лише спрощують фінансові операції та забезпечують безпеку даних, а й відкривають нові можливості для розвитку бізнесу. Однак, важливо мати чітке розуміння щодо процесів відкриття та використання електронних гаманців, а також дотримуватися вимог безпеки та законодавства. Операції з електронними грошима потребують від підприємства відкриття відповідних рахунків в електронній системі емітента електронних грошей — електронного гаманця. Процедура відкриття гаманців та всі інші аспекти, пов'язані із взаємодією емітента електронних грошей та суб'єктів, чітко регулюються законодавством, основні моменти такого регулювання розкрито в статті.

Не менш важливим аспектом здійснення операцій з електронними грошима є організація внутрішньої системи управління електронними плате-

жами та обліку операцій з електронними грошима. Основними факторами побудови якісної облікової системи на підприємстві вважаємо використання якісного програмного забезпечення, яке б дозволяло автоматизувати відображення в обліку інформації про здійсненні транзакції з електронними грошима, та реалізацію заходів щодо навчання відповідального облікового персоналу більш ефективно взаємодіяти з електронними грошима та електронним гаманцями.

Важливим елементом впровадження на системі електронних платежів є створення ефективної системи контролю за операціями з електронними грошима та їх обліковим відображенням. Побудова системи контролю повинна здійснювати поступово та включати такі етапи як: визначення потреб та цілей підприємства, вибір оптимальних механізмів контролю, впровадження системи контролю, запуск та підтримка, оцінка ефективності впровадженої системи.

Література

1. Грицай С. О. Електронні гроші: поняття та нові аспекти використання. *Форум Права*. 2023. № 74 (1). URL: http://forumprava.pp.ua/files/141-150-2023-1-FP-Hrytsai_15.pdf (дата звернення: 06.02.2024).
2. Легенчук С. Ф., Семенець А. П. Облікове відображення операцій з електронними грошима: методичний аспект. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2017. Вип. 23 (3). С. 144–147.
3. Мокієнко Т. В., Прийдак Т. Б., Липський Р. В. Електронні гроші: сутність, класифікація та облікове відображення. *Ефективна економіка*. 2019. № 6. URL: http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/6_2019/37.pdf (дата звернення: 06.02.2024).
4. Муравський В., Брик М., Муравський В., Ревега О. Документообіг в електронних грошових транзакціях у контексті облікового забезпечення фінансової безпеки. *Світ фінансів*. 2023. № 1. URL: <http://sf.wunu.edu.ua/index.php/sf/article/view/1591/1599> (дата звернення: 06.02.2024).
5. Наумова Т. А., Топоркова О. В., Янчева І. В. Організація обліку в системі електронної комерції. *Приазовський економічний вісник*. 2021. Вип. 3(26). С. 153–158. URL: https://repo.btu.kharkov.ua/bitstream/123456789/9607/1/Naumova_Toporkova_Yancheva_Organization_of_accounting_article_3_26_2021.pdf (дата звернення: 18.02.2024).
6. Онищенко В. Електронні гроші: обіг, облік та оподаткування. *Головбух*. 2024. № 3. URL: <https://egolovbuh.expertus.com.ua/10012917> (дата звернення: 04.02.2024).
7. Орехов М. О., Орехова Т. В. Цифрові валюти у світовій фінансовій системі: переваги, недоліки, ризики, регулювання. *Економіка і організація управління*. 2020. № 4 (40). С. 27–41. URL: <https://jeou.donnu.edu.ua/article/view/10186> (дата звернення: 18.02.2024).
8. Про затвердження Положення про випуск електронних грошей та здійснення платіжних операцій з ними: Постанова Правління Національного банку України від 29.09.2022 № 210. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0210500-22#n7> (дата звернення: 06.02.2024).
9. Про платіжні послуги : Закон України від 30.06.2021 № 1591-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1591-20#Text> (дата звернення: 06.02.2024).
10. Семенець А. П. Бухгалтерський облік та контроль електронних грошей: організація і методика: автореф. дисертації на здобуття ступеня кандидата економічних наук: спец. 08.00.09. Житомир, 2017. 23 с. URL: <https://eztuir.ztu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/7021/Semenec.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (дата звернення: 06.02.2024).
11. Фартушняк Р., Часовнікова Ю. Облікова ідентифікація грошей у суб'єктів господарювання в умовах цифровізації. *Економічний аналіз*. 2023. № 1. URL: <http://tinyurl.com/3aehsvmf> (дата звернення: 06.02.2024).
12. Eurosystem oversight framework for electronic payment instruments, schemes and arrangements. *European Central Bank*. 2021. URL: https://www.ecb.europa.eu/paym/pdf/consultations/ecb.PISAPublicconsultation202111_1_en.pdf (дата звернення: 18.02.2024).
13. Mishchenko V., Naumenkova S., Grytsenko A., Mishchenko S. Operational risk management of using electronic and mobile money. *Banks and Bank Systems*. 2022. Vol. 17, Is. 3. P. 142–157. doi: [http://dx.doi.org/10.21511/bbs.17\(3\).2022.12](http://dx.doi.org/10.21511/bbs.17(3).2022.12).

14. Tkachenko S., Shatskaya Z., Dashchenko N., Mu J., Malakhovsky Y. Organizational maintenance of internal control of electronic money at the enterprise. *Academy of Accounting and Financial Studies Journal*. 2019. Vol. 23. URL: <http://tinyurl.com/ysfrr2k2> (дата звернення: 06.02.2024).

15. Thalji Z. Legislative and legal constraints on use of electronic money: a case study on business organisations. *International Journal of Business Information Systems*. 2022. Vol. 41(4). P. 504–524. URL: <https://www.inderscienceonline.com/doi/abs/10.1504/IJBIS.2022.127556> (дата звернення: 09.02.2024).

References

1. Hrytsai S.O. Elektronni hroshi: poniattia ta novi aspekty vykorystannia. *Forum Prava*. 2023. № 74 (1). URL: http://forumprava.pp.ua/files/141-150-2023-1-FP-Hrytsai_15.pdf (date of access: 06.02.2024).

2. Lehenchuk S.F., Semenets A.P. Oblikove vidobrazhennia operatsii z elektronnyym hroshyma: metodychnyi aspekt. *Naukovyi visnyk Khersonskoho derzhavnogo universytetu*. 2017. Vyp. 23 (3). P. 144–147.

3. Mokiienko T.V. Elektronni hroshi: sutnist, klasyfikatsiia ta oblikove vidobrazhennia. *Efektivna ekonomika*. 2019. № 6. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/6_2019/37.pdf (date of access: 06.02.2024).

4. Muravskiy V., Bryk M., Muravskiy V., Reveha O. Dokumentoobih v elektronnykh hroshovykh transaktsiiakh u konteksti oblikovoho zabezpechennia finansovoi bezpeky. *Svit finansiv*. 2023. № 1. URL: <http://sf.wunu.edu.ua/index.php/sf/article/view/1591/1599> (date of access: 06.02.2024).

5. Naumova T.A., Toporkova O.V., Yancheva I.V. Orhanizatsiia obliku v systemi elektronnoi komertsii. Pryazovskiy ekonomichnyi visnyk. 2021. Vyp. 3(26). P. 153–158. URL: https://repo.btu.kharkov.ua/bitstream/123456789/9607/1/Naumova_Toporkova_Yancheva_Organization_of_accounting_article_3_26_2021.pdf (date of access: 18.02.2024).

6. Onyshchenko V. Elektronni hroshi: obih, oblik ta opodatkovannia. *Holobbukh*. 2024. № 3. URL: <https://egolobbukh.expertus.com.ua/10012917> (дата звернення: 04.02.2024).

7. Oriekhov M.O., Oriekhova T.V. Tsyfrovi valiuty u svitovii finansovii systemi: perevahy, nedoliky, ryzyky, rehuliuвання. *Ekonomika i orhanizatsiia upravlinnia*. 2020. № 4 (40). P. 27–41. URL: <https://jeou.donnu.edu.ua/article/view/10186> (date of access: 18.02.2024).

8. Pro zatverdzhennia Polozhennia pro vypusk elektronnykh hroshei ta zdiisnennia platizhnykh operatsii z nymy: Postanova Pravlinnia Natsionalno banku Ukrainy vid 29.09.2022 № 210. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0210500-22#n7> (date of access: 06.02.2024).

9. Pro platizhni posluhy: Zakon Ukrainy vid 30.06.2021 № 1591-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1591-20#Text> (date of access: 04.02.2024).

10. Semenets A.P. Bukhhalterskyi oblik ta kontrol elektronnykh hroshei: orhanizatsiia i metodyka: avtoref. dysertatsii na zdobuttia stupenia kandydata ekonomichnykh nauk: spets. 08.00.09. Zhytomyr, 2017. 23 p. URL: <https://eztuir.ztu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/7021/Semenec.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (date of access: 06.02.2024).

11. Fartushniak R., Chasovnikova Yu. Oblikova identyfikatsiia hroshei u subiektiv hospodariuvannia v umovakh tsyfrovizatsii. *Ekonomichniy analiz*. 2023. № 1. URL: <http://tinyurl.com/3aehsvmf> (date of access: 18.02.2024).

12. Eurosystem oversight framework for electronic payment instruments, schemes and arrangements. *European Central Bank*. 2021. URL: https://www.ecb.europa.eu/paym/pdf/consultations/ecb.PISAPublicconsultation202111_1_en.pdf (date of access: 18.02.2024).

13. Mishchenko V., Naumenkova S., Grytsenko A., Mishchenko S. Operational risk management of using electronic and mobile money. *Banks and Bank Systems*. 2022. Vol. 17, Is. 3. P. 142–157.

14. Tkachenko S., Shatskaya Z., Dashchenko N., Mu J., Malakhovsky Y. Organizational maintenance of internal control of electronic money at the enterprise. *Academy of Accounting and Financial Studies Journal*. 2019. Vol. 23. URL: <http://tinyurl.com/ysfrr2k2> (date of access: 06.02.2024).

15. Thalji Z. Legislative and legal constraints on use of electronic money: a case study on business organisations. *International Journal of Business Information Systems*. 2022. Vol. 41(4). P. 504–524. URL: <https://www.inderscienceonline.com/doi/abs/10.1504/IJBIS.2022.127556> (date of access: 09.02.2024).